

SVERIGE. KUNGL. MAJ:T

**Sanfärdig berättelse, om det, som gaf herr
general-majoren Wollmar Anthon von
Schlippenbach, anledning, att den 18 juli i
detta innewahrande åhr 1702 upbryta ifrån
Sangnitz, och begifwa sich öfwer Em**

Stockholm
1702 :

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

267

Sanfärdig Berättelse /

Om det /

som gaf

Herr General-Majoren

Kollmar Anthon von Schlippenbach /

Föreläning / att den 18 Julii i detta innerwahrande
de år 1702 upbryta ifrån Sagnis / och begifwa sich
öfwer Embachs Floden och sättia sich wid Hummels- Hoff / samt
huruledes det den 19 dito med en fast dräknelig Muscowitist
Macht wed bemrte Hoff förelupne blodige Slaget/wäre-
feligen aflupit.

Sedan man en tijd bortåtth så wähl igenom Kunskapare / particulier Correspondencer, Fångar / som egen Bespeining och Recognosceran förnummit / hurusom Fienden ifrån alle kantzter uti sine Länder drogo tilsamman wed Pleßkau en stor Macht och nalkade sig med den til wåre gränzer / haar man allehanda anstalter giordt en sådan Macht på det giörligaste at bemöta. I medlertijd lopp den 16 Julii st. v. säker esterrättelse in / det Fienden stigit in på wåre Gränzer / och då stode wed Errestfer, hwilket ock befans wara sant / som och wåre För-Poster dagen efter åtskillige gånger af Fienden allarmedades / och omfider nödgades at retirera sig til wår Förwacht / som stod under Öfwerst-Lieut. Herr Arfwed Jean von Kullbars wid Sarapomühl / och på det Fiendens Macht och företagande så mycket bättre måtte utforskas kunna / beordrade Herr Gen. Major von Schluppenbach 300 détacherade Ryttare under Öfwer-Jägmästaren Hr. Reinhold Ungern von Sternberg / som den / hwilken om orten där Fienden stod / bästa bekantskap hade / och Majoren af Stifftijste Adelsfahnan Hr. Otto Johan von Rosens Commendo till Errestfer / med Commission och Befalning / at så mycket giörligt wore / underrätta sig om Fiendens Wäsende / och om honom säker kundskap tillbaka bringa. Detta Partij asmarcherade förenemde dag den 17 Julii om aftenen emillan kl. 8 och 9 och ryckte fort hela natten igenom / men förnam intet af Fienden förr än den andra morgonen / som war den

18 dito, då det först blifwit Fienden warse/ som stod un-
 gefehr 2000 Mann i Weiselske Byen/ hwilke wårt
 Partij ansatte och fördref dem in på sielstwa Fiendens
 stora Force, wed hwilkens åskådande/ störste delen af
 Ryttarne sig wände / och ehuruwål Hr. Öfwer-Jäg-
 måstaren tillijka med de andre Officerare med goda och
 hårda Ord dem till stånd sökte at intala/ wille det doch
 intet hielpa/ utan ginge i stoor Oreda ifrån hwar an-
 nan/ och stannade icke för än wid Förwachten/ då före-
 nembde Hr. Major Rose tillijka med någre andre Offi-
 cerare och gemeene saknades. Derpå blef Hr. Öfwer
 Jägmästaren von Sternberg så wäl af Förwachten /
 som andre flere Tropper undsatt/ hwaraf Fienden ob-
 ligerades at stanna och blifwa tillbaka. I medlertid re-
 cognoscerade Hr. Gen. Majoren sielf Fiendens Macht/
 och förmärckte/ at den med en oräknelig hoop alt mehr
 och mehr tillwaxande Myckenheet drog sig utföre längst
 med Taggawalske Morastet / så wäl som ock wed den
 sidan om Sagnis/ hwaraf hans Upsåth lätteligen kunde
 astagas/ det han i Sinnet hade öf fullkomligen at
 fringråna/ dy öfwerlade Hr. Gen. Majoren med Re-
 gimens Officerarne, så många som då tillstådes wore/
 hwad wed så bestaffad Saak stode at angriipa/ och om-
 rådeligit wore at på den orten biuda Fienden Husw-
 det/ altså wardt af dem enhelligen beslutit/ at medh
 hela Arméen gå öfwer Embachs floden/ och uppå an-
 dre sidan sättia sig i stånd/ och där så mycket giörligit
 möta Fienden/ om han öf föllia skulle. Drog altså Herz

Gen. Majoren med de hoos sig hafwande Tropper til
 Lågret wid Felf / hwarifrån sedan Arméen i god ord-
 ning och tvenne Columner ryckte öfwer de bägge wid
 Feiliz och Hummelshoff belagne Broer / och ehuruwäl
 Fienden wed de bägge Sagnijste Pafsen stadigt charge-
 rade på Arrierguardet, är doch på wår fjnda där igenom
 intet förlorat / alle Broer blefwe efter öf under Fortifi-
 cations Capiteinen Herr Laus Anstalt / upkastade: un-
 dantagandes den wed Hummelshoff / hwilken blef stå-
 endes / på det man öfwer den samma måtte kunna re-
 cognoscera: och alle Paf behörigen besatte / men såsom
 Embachsfloden i denna stora Hetan så uthorckad är /
 at man derigenom på många Orter rijda och gåå kun-
 de / utom des betiente sig och Fienden på någre Stäl-
 len affine med hafwande Flottebroer till sitt Artolleries
 öfwerförande / gick och med en anseelig dehl af sin
 Krigshäär wed Igoske fjndan aldeles rundt om Em-
 bachsflodens Uhrsprung / altså war dhett en omönelig
 Saak at disputera eller förhindra Fiendens öfvergång.
 Enär nu Herr Gen. Majoren fick Kundskap af alle Po-
 ster / det Fienden i morgonstunden den 19 dito medh all
 Macht öfwersatte / gjorde han sigh lätteligen den Räk-
 ning / det icke lång Tijd mehra erfordrades sigh medh
 honom i en handel at inlåta / ty drog han heela Armé-
 en tillsammans i upsåt at rangera den efter upsatte Or-
 dre i Battaille: men som fienden icke giordhe någon
 Fronte emot öf / hwarutinnan ortens läglighet honom
 och hindrade / utan ryckte fram på åthskillige ställen
 långst

271

långst ut med Skogen och Moråsen med stora hopar/
ock inlåt sig i fächtande med wåre Tropper, dy måste
Herr Gen. Majoren ändra sitt fattade upsåt / och re-
gulera sin Ordning efter Fiendens Inbrätt och sättia
sig emot Fienden det bästa han kunde: Och ehuruwäl
Fiendens Macht på det högsta eftertrachtade / wår lil-
la Krigshår aldeles at instängia / på det han den sam-
ma på en gång måtte bringa under Fötterne / så haer
doch näst Gudz biistånd / Herr Gen. Majorens stora för-
sigtighet sådant afbögt och förefommit / i dy alt sedan
som Styckerne igenom Hr. Baron och Öfwerst-Lieut-
nanten Hans Hindrich von Liewen och Artollerie-Ca-
piteinen Sonnenberg wore planterade på en fördeel-
achtig Högd / som Öfwerst-Lieutnant Plater betäckte /
blef igenom Cavalleriet och Infanteriet Fienden i hwart
och ett Anfall repousserat och tillbaka dreswen / altså at
omsider Fiendens heela Macht blef bracht på flychten /
och drog sig en god half miil tillbaka / des Artollerie
bestående i 3 nya 6:pundige Metall-Slanger och 3 di-
to Haubiker med allt Tillbehör och Ammunition, til-
lika med en stoor deel af des Bagage och många Fah-
nor eröfrade blefwo / och Fienden wed Embachs Flo-
den således tillsatter / at många af dem störte sig sielf-
we i Watnet. Som nu Fienden ingen Uthwäg fann
at undankomma / estersom Herr Gen. Majoren honom
det på alle sidor förebona lät / dy råfada han omsider i
ett förtwiflat fächtande: Imedlertijd ankommo och 2
Battailloner Infanterie under Herr Öfwerst-Lieutnan-

Badensfelts Commando, hwilka med goda och starka
 Salver kiäckt ansatte Fienden / dem ännu mera Fot-
 folck fölgde/ men då det sidst ankomne Ryttterijet fant
 för sig allt i full Eld och Hekighet/ förorsakade det; på
 den i handen allaredan hafwande Seger/en mycket o-
 förmodelig och hastig Förändring / i det några Ryt-
 tare sig wände och brachte de näst dem stälte Battaillo-
 ner och Esquadroner i Ordning/ och satte jämwähl
 de andre i sådan Skräck och Förwiring/ at Office-
 rarnes stoorä Böner / Roop och Hoot till at hålla
 Stånd war förgäfwes / utan fast mehr kom det der
 till / at wed sådan Dreda dhett flychtande Ryttterijet
 icke allenast satt sig emot Footfolcket / och hålft Herr
 Dswehrst-Lieutnanten Zöges Battailon, hwilken gaf
 Synn under Rytterne / at dher igenom hindra dhem i
 deras Flycht och komma dhem at stanna/ uthan ock
 wärfeligen medh Wärijan i handen gjorde sigh öp-
 ning och Rum sin Flycht at fullföllia/ undantagandes
 de bägge Majorer, Herr Lorenz Löscher von Herksfelt/
 Herr Jurgen Johan Zöge och Herr Ryttnästaren
 Berendt Reh binder / hwilka med fåå Ryttere / som
 de än förmätte at hålla tillsammans/ på dhett flitigaste
 och in til det yttersta fächtade med Fienden. Af denna företalde
 Flycht wiste Fienden sig så fullkomligen at betiena/ att han med
 sitt snabba efftersättiande en lämnade dem något rådrum til sät-
 tia sig igen/hwaraf händt/att så wäl wäre egne Stycken/hwille i
 mangel af friska och starka Artoller. Hästar en kunde undanbrin-
 gas/utan tillijka med de af Fienden eröfrade Canoner, åter råkade
 i hans Händer / wärt Footfolck och jämwäl starckt kringrandt/
 och

och intet Bistånd af Ryttieriet niutandes / måste omsider efter ett tapert Mottwårn tröttna och mehrendehls underliggia. Hela denna Handel och Action tog sin begynnelse uti full Eld om Morgon Kl. 6. och warade til Kl. 10 för Middagen / uppå hwilken tijdt wår Krigs Håår stadigst spelte Måstare / in til des i ett ögneblek den åsawan omrörde hastiga Förändrin den gjorde derpå ett widrigit Slut. Herr General Majoren haår därwid alsintet å sija satt eller underlåtit hwad en försichtig Generals Person åliager / oachtat honom mycket felat på dylijk Assistance, som en sådan Huswud Action fordrar / i dn att Herr General Adjutanten Gref Leyonhuswud straxt i begynnelsen af Slaget en Foot bortskiuten blef / Öfwerstl. Hr. Baron Gabriel Horn jämwal illa blefferat, hwilka begge wijsst sig med särdeles god Conduite, Herr Öfwerste Brakel död skuten / Herr Öfwersten Baron Fritz Wachtmeister för sin Opas lighet skull en någon Tienst att giöra förmätte ; Alltså ha ar Herr Genetal Majoren i warande heela Actionen, så mycket honom möjeligit warit måst låta förrätta sine Ordres til Troupperne igenom Herr General Adjutanten Carl Otto von Freyman / Ingenieur Cepitainen Herr Löw / och twånne Volunteurer som Herr Ryttmästaren Trent Wilhelm Rehbinders / och Herr Fabian Ernst Dellinghausen / hwilke samptligen sig allmänt wål förhållit hafwa. För det öfrige ha ar Herr General Majoren fuller warit sinnat att åter sättia sig wed Helmet / men Ryttarne hafwa alldeels intet Stånd hålla welat / utan ho etals stillatijgandes til alla sijdor / fast de ingen Fiende sedt / sökt sin undanslycht. Utan des ha ar bristen på nödhwändig Underhåld / och Landfolckets flyttande / giordt det måsta til Re tiraden åth Bernou / att wed så bestaffad Sak hwar och en o passionerat läres förspörja / att det intet felat på den com menderande Sn. Gen. Majorens anvånde Flit och gode Wisja / sampt de andre höge och nedrige Officerares , hvars Rampn för widlöfftigheten skull kunna wara förbij gångne / doch icke de se mindre uti ett godt åtånctiande stedje bijbehållne warda /

utan

fast mehra haer det warit brist på allehanda Handräkning
och Nödwändigheter hwar på fuller tiidigt och offta mant och
urgerat blifwit / men förgäfwes. Elliest weet man än intet
att gifwa någon wis Effterrättelse/ huru stoor Affacknaden å
wår Sijda wara kan / efftersom utaf Footfolcket sig ännu da-
gelligen några insinna / och Förlusten af Rytteriet är icke ens
nödigt att räkna / medan den ey så synnerligen stoor wara
kan / enär de skingrande sig igen insinmandes warda. Där-
emot skattar man Förlusten på Fiendens sijda fast större / ja
med fog kan man säija 10 dubbell emot wår / fast skönt det
ibland en så förfärlig stoor Myckenhet / icke så lätteligen skön-
jas och saknas kan. Inmedlertijd tächtes den Allsmächtige al-
le andre Olyckor nådeligen aswända och läggia den altför-
mächtige Meeneedige Fienden ett Beet i Munnen / på det det
arma Landet / hvars ålende allerede nog för Hgonen lig-
ger / för des wiidare ödeläggjande och förderf må
blifwa förstont och befrijat.

www.books2ebooks.eu